

ZÁKLADNÁ ŠKOLA MARTINA KUKUČÍNA, SNP 1199/36, 026 01 DOLNÝ KUBÍN

PRIESKUM - ŠIKANOVANIE

V mesiacoch september a október 2017 sme sa sústredili na prevenciu a šikanovanie žiakov na II. stupni základnej školy, nakoľko je tento problém stále aktuálny. Je potrebné sa ním neustále zaoberať a aktualizovať ho. Všetci predsa chceme, aby sme sa v škole cítili bezpečne a spokojne.

Preto sme uskutočnili prieskum, a to vypracovaním dotazníka a spracovaním jeho výsledkov.

Miestom nášho prieskumu bola Základná škola Martina Kukučína, Ul. SNP 1199/36, 02601 Dolný Kubín.

Prieskumnou vzorkou boli žiaci 5. 6. 7. 8. a 9. ročníka v počte 303 respondentov.

Cieľom nášho prieskumu bolo zmapovať situáciu o výskyte šikanovania na našej škole a zistiť, aký spôsob šikanovania sa vyskytuje. Zaujímalo nás miesto, kde sa vydieranie alebo šikanovanie najčastejšie vyskytuje, s kým sa o šikanovaní rozprávajú, kto ich šikanuje. Chceli sme vedieť ako by mali byť agresori potrestaní, ich názor, prečo sa šikanovanie vyskytuje, aké sú príčiny, a ako by sa dalo odstrániť a čo by sa malo v súvislosti s tým zmeniť v škole a v triede.

Prieskum sa nám podarilo uskutočniť úspešne a tak sme mohli na jeho základe navrhnúť a začať realizovať preventívne výchovné opatrenia.

Počet žiakov za II. stupeň: 303

2. Vydieranie alebo šikanovanie sa v našej škole:

a) vyskytuje (22 %) b) nevyskytuje (78 %)

3. Aký spôsob šikanovania sa vyskytuje? (môžeš presnejšie doplniť a popísať):

a) telesné napadnutie, bitky: **41x**

b) týranie a ubližovanie: **10x**

c) vymáhanie rôznych „služieb,, predmetov, potravín pod hrozbou násilia a trestu: **11x**

d) vykonávanie nezmyselných príkazov: **10x**

e) poškodzovanie a ničenie vecí: **43x**

f) zastrašovanie a vyhrážanie: **34x**

g) ponižovanie človeka, jeho rodiny, národnosti, vierovyznania: **39x**

h) úplné vylúčovanie zo spoločnosti ostatných: **21x**

i) iné spôsoby (uveďte aké):

- *Psychický teror, narážky,*

- *šikanovanie cez sociálne siete,*

- ohováranie,
- ubližovanie
- vysmievanie
- osobne som videl spolužiaka (8.C)
- privlastňovanie si cudzích vecí

4. Vydieranie alebo šikanovanie sa najčastejšie vyskytuje na týchto miestach:

- a) v škole , chodby, WC: **39x**
- b) v triede: **41x**
- c) v areáli školy: **23x**
- f) mimo školy: **33x**
- g) inde (*uved'te kde*): **3x**

- ihriská, park, internet, v telocvični

5. O šikanovaní a vydieraní som sa rozprával(a):

- a) so spolužiakmi: **50x**
- b) s učiteľmi, triednymi učiteľmi: **70 x**
- c) s výchovnou poradkyňou, koordinátorkou prevencie: **75 x**
- d) s rodičmi, príbuznými: **30x**
- e) nepovedal som to nikomu, prečo ? **8x**

„lebo som sa hanbil, netýka sa to mňa“

„lebo by to zistili tí čo ma šikanovali a zbili by ma“

6. Ja sám som v nedávnej minulosti (*kedy*)

- a) počul o šikanovaní: **48x**
- b) bol som svedkom vydierania a šikanovania: **35x**
- c) bol som už vydieraný alebo šikanovaný (viac, viackrát)?: **16x**
- d) nebol som vydieraný alebo šikanovaný: **61x**

7. Ak si šikanovaný, kto ťa šikanuje (*pokiaľ chceš môžeš uviesť aj mená*):

- a) spolužiak: **17x**
- b) žiak z inej triedy alebo ročníka: **16x**
- d) nechodí do našej školy: **4x**
- e) niekto iný: **8x**

8. Chcel by som, aby šikanujúci spolužiaci boli potrestaní:

- a) verejným pokarhaním pred celým kolektívom žiakov a pedagógov: **25x**
- b) riaditeľským pokarhaním: **33x**
- c) bola im znížená známka zo správania: **42x**
- e) vylúčením zo školy: **20x**
- f) preradením na inú školu: **12x**
- g) boli trestne stíhaní políciou: **19x**
- h) neboli potrestaní, lebo ja sám by som sa takto správal voči slabším spolužiakom: **1x**
- i) neboli vôbec potrestaní: **1x**
- j) oznámením rodičom a pohovorom s nimi: **47x**
- k) iné návrhy (aké):

- preradiť do inej triedy

- boli potrestaní podľa závažnosti prípadu

9. Napíšte svoj vlastný názor - prečo sa šikanovanie na vašej škole vyskytuje a čo s tým:

a) príčiny

- nadradenosť spolužiakov, povyšovanie sa
- vylievanie zlosti a frustrácie,
- majú potrebu zosmiešňovať a ponižovať,
- nevychované deti zo strany rodičov,
- rozmazané deti
- iná národnosť, vierovyznanie, výzor, farba pleti
- sociálna situácia v rodine
- nudia sa
- chcú sa zviditeľniť
- slabá výchova rodičov
- málo pozornosti od rodičov
- závisť

b) ako by sa dalo odstrániť

- nedá sa odstrániť
- museli by sa zmeniť ľudia
- pohovormi za účasti riaditeľky aj rodičov
- udaním na polícii
- vylúčenie zo školy
- sprísnenie výchovy doma
- viac učiteľov na dozore
- viac o tom komunikovať
- poslať ho do nápravného zariadenia
- zabezpečiť kamery
- zaviesť prísnejšie tresty

10. Čo by si chcel(a) zmeniť v škole, v triede:

- utužovanie kolektívu
- viac kamarátstva
- tolerantnejšie správanie sa k druhým ľuďom

- podporovať a hovoriť o slušnom správaní
- hovoriť o šikanovaní
- viac zápisov
- viac trestať žiakov, ktorí ubližujú
- správanie k učiteľom
- zvýšiť dozor na chodbách
- klietka hanby

Z prieskumu sme zistili, že musíme venovať neustálu pozornosť tomuto problému a chceli by sme zdôrazniť, že pri riešení sociálno-patologického správania na škole je veľmi dôležitá prevencia, ktorá je prvým krokom k tomu, aby sa mu na škole predchádzalo. Nutné je uskutočniť opatrenia proti agresorovi.

Na základe výsledkov, ktoré vyplynuli z dotazníka o prieskume šikanovania a ďalších skutočností,

navrhujeme nasledovne preventívne výchovné opatrenia:

- so žiakmi, ktorí boli v dotazníkoch uvedení, ako údajní agresori, uskutočniť s nimi individuálny pohovor v kabinete výchovného poradcu, za prítomnosti vedenia školy a triedneho učiteľa, spracovať návrhy na opatrenia a sledovať ich plnenie, oznámiť rodičom,
- zintenzívniť riešenie šikanovania hneď na začiatku, oznámiť to včas vedeniu školy, riešiť individuálnymi pohovormi,
- väčšiu pozornosť venovať žiakom s poruchami správania,
- s obsahom prieskumu oboznámiť prítomných na širšom vedení školy, učiteľov na úsekovej porade, rodičov na rodičovskej rade školy, žiakov na triednických hodinách,
- vyhlásiť a zrealizovať súťaž pod názvom „Nešikanuj a nenechaj sa šikanovať“,
- zintenzívniť pedagogický dozor na chodbách, v triede, realizovať náhodné pedagogické kontroly najmä na WC,
- zvyšovať sebavedomie detí, oceňovať deti aj na základe iných kritérií, ako je školský výkon, napr. pochvaly za výkony, za dodržiavanie školského poriadku, pochvaly a ocenenia za pozitívny prístup dieťaťa k druhým, za spoluprácu, pochvaly zverejňovať aj na nástenke vo vestibule školy,
- oživiť schránku dôvery, do ktorej by žiaci napísali o svojich pocitoch, problémoch, šikanovaní,
- podľa závažnosti problému potrestať agresora napomenutím, pokarhaním triednym učiteľom, riaditeľkou školy, preložením do inej triedy, zníženou známkou zo správania, v spolupráci:

a/ s CPPP a P, ČŠPP a P:

- pre rodičov uskutočniť preventívne aktivity na tému „Ako riešiť problémy?“, akí by mali byť, čoho by sa mali vyvarovať, ak chcú vychovávať dobré a zdravé deti,
- pre učiteľov zorganizovať priebežné vzdelávanie s cieľom osvojiť si zručnosti v oblasti efektívnej prevencie šikanovania a násilia, sociálne zručnosti v oblasti porozumenia vzťahov v triede a naučiť ich budovať pozitívnu klímu triedy,

b/ s políciou:

- pri podozrení, že šikanovanie naplnilo skutkovú podstatu priestupku alebo trestného činu, v spolupráci s vedením školy oznámiť túto skutočnosť príslušnému útvaru PZ SR,
- uskutočniť prednášku o šikanovaní na II. stupni v každej triede s kladením dôrazu na potrebu, keď ich niekto šikanuje, aby to ihneď niekomu povedali

c/ s detským kurátorom z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny:

- systematicky osobne, telefonicky, písomne oboznamovať a zasielať správy o deťoch, ktoré majú výchovno-vzdelávacie problémy, spoločne riešiť problémy, v mimoriadnych prípadoch odporučiť

deťom umiestniť dieťa na dobrovoľný diagnostický pobyt do miestne príslušného DC, prípadne do liečebno-výchovného sanatória,

- uskutočniť prednášky na II. stupni pre všetkých žiakov, rodičov a učiteľov so zameraním na preventívne výchovné opatrenia, tematicky zamerané na nové právne predpisy, šikanovanie a záškoláctvo, prevenciu proti kriminalite, prevenciu proti šikanovaniu,

d/v spolupráci učiteľmi, TU:

- na hodinách etickej, náboženskej, občianskej výchove, triednických hodinách realizovať programy Cesta k emocionálnej zrelosti, Nenič svoje múdre telo, projekt Správaj sa slušne,
- o danej problematike vo väčšej miere informovať učiteľov, rodičov prostredníctvom školského časopisu, letákov, hlásením do školského rozhlasu, na pedagogickej úsekovej porade, na webovej stránke školy.

Uvedené úlohy plniť v úzkej spolupráci s teamom odborníkov, s vedením školy, s učiteľmi, žiackym parlamentom, s rodičmi, detskými kurátormi, policajtm, psychológmi. Touto problematikou sa naďalej zaoberať tak, aby sme dospeli k hlbším záverom.

V týchto dňoch vedenie školy spolu s výchovnou poradkyňou / koordinátorkou prevencie uskutočňuje pohovory so žiakmi, ktorí boli viacerými spolužiakmi označení ako agresori a navrhuje opatrenia na riešenie šikanovania .

Spracovala. Mgr. Oľga Babicová, výchovná poradkyňa a koord. prevencie

Dolný Kubín 24.10.2017

Mgr. Katarína Števonková, riaditeľka školy

Dotazník

V poslednom období sa v bežnom živote, ale i na stránkach tlače, v rozhlase, v televízii stretávame s javom, nazývaným vydieranie alebo šikanovanie. Znamená to psychické, aj fyzické napádanie a týranie mladších a slabších. Obyčajne sa tí, čo šikanujú vyhrážajú, aby šikanovaný nikomu nič neprezradil a môžu pod hrozbou násilia telesne iných napádať, vymáhať rôzne služby, nútia vykonávať nezmyselné príkazy, poškodzujú veci, zastrášujú a inak človeka ponižujú. Tento dotazník slúži na to, aby sme zistili, či sa na našej škole tiež vyskytujú spolužiaci, ktorí vám uvedeným spôsobom znepríjemňujú život v škole.

Pozorne si prečítajte otázky a zakrúžkujte alebo podčiarknite tie odpovede, ktoré považujete za pravdivé. Odpovede sú dôverné a nebudú zneužitú. Pravdivým vyplnením nám pomôžete riešiť problém šikanovania na ašej škole. Dotazník je anonymný a nemusíte sa podpisovať.

Ďakujeme vám vopred za vyplnenie.

1. Som: chlapec / dievča Ročník _____ Dátum _____

2. Vydieranie alebo šikanovanie sa v našej škole: a) vyskytuje 124 (40,9%) b) nevyskytuje 179 (59%)

3. Aký spôsob šikanovania sa vyskytuje? (môžeš presnejšie doplniť a popísať):

a) telesné napadnutie, bitky _____

b) týranie a ubližovanie _____

c) vymáhanie rôznych „služieb,, predmetov, potravín pod hrozbou násilia a trestu

d) vykonávanie nezmyselných príkazov _____

e) poškodzovanie a ničenie vecí _____

f) zastrášovanie a vyhrážanie _____

g) ponižovanie človeka, jeho rodiny, národnosti, vierovyznania _____

h) úplné vylučovanie zo spoločnosti ostatných _____

i) iné spôsoby (uved'te aké) _____

4. Vydieranie alebo šikanovanie sa najčastejšie vyskytuje na týchto miestach:

a) v škole , chodby, WC _____

b) v triede _____

c) v areáli školy , _____

f) mimo školy _____

g) inde (uved'te kde) _____

5. O šikanovaní a vydieraní som sa rozprával(a):

a) so spolužiakmi

c) s rodičmi, príbuznými

d) nepovedal som to nikomu, prečo ? _____

6. Ja sám som v nedávnej minulosti (*kedy*) _____

- a) počul o šikanovaní
- b) bol som svedkom vydierania a šikanovania
- c) bol som už vydieraný alebo šikanovaný (viac, viackrát?)
- d) nebol som vydieraný alebo šikanovaný

7. Ak si šikanovaný, kto ťa šikanuje (*pokiaľ chceš môžeš uviesť aj mená*):

- a) spolužiak
- b) žiak z inej triedy alebo ročníka
- c) niekto dospelý
- d) nechodí do našej školy
- e) niekto iný

8. Chcel by som, aby šikanujúci spolužiaci boli potrestaní:

- a) verejným pokarhaním pred celým kolektívom žiakov a pedagógov
- b) riaditeľským pokarhaním
- c) bola im znížená známka zo správania
- e) vylúčením zo školy
- f) preradením na inú školu
- g) boli trestne stíhaní políciou
- h) neboli potrestaní, lebo ja sám by som sa takto správal voči slabším spolužiakom
- i) neboli vôbec potrestaní
- j) oznámením rodičom a pohovorom s nimi
- k) iné návrhy (aké): _____

9. Napíšte svoj vlastný názor - prečo sa šikanovanie na vašej škole vyskytuje a čo s tým:

a) príčiny _____

b) ako by sa dalo odstrániť _____

10. Čo by si chcel(a) zmeniť v škole, v triede:
